

Van traditie tot freestyle: hiphop, house en waacking

“Dansers herken ik meteen, zonder dat zij gedanst hebben. Het zit in de kledingstijl van die personen, hoe zij lopen en de uitstraling van energie”, vertelt Nina. Dansen reikt verder dan de rand van het podium. Het is een levensstijl. Een ontastbaar doen, delen, en doorgeven van kennis en cultuur.

Dans is immaterieel erfgoed, het leeft en brengt mensen samen.

— TEKST SILKE ROCHTUS (WERKPLAATS IMMATERIEEL ERFGOED)

FOTO JULIEN BAUDART, STIJN ERNES

Wanneer Nina Muñoz (24) niet achter de boeken voor haar studie handelsingenieur zit, vind je haar in de Brusselse *underground battle scene*. Of eerder andersom. *“Het is soms vreemd om te zeggen dat ik student ben omdat ik niet echt in dat profiel pas. Ik ben 80% van de tijd bezig met dans, podiumkunsten, en de creatie van voorstellingen. Bekijk me als een hybrid version tussen student en professionele danseres.”* (lacht)

Hiphop, house en waacking zijn enkele van de dansstijlen waarin jij je verdiept. Het is erfgoed, met een geheugen en een lange levensloop en evolutie. Het blijft niet in het verleden steken,

maar beweegt en verandert met de tijd mee.

Hoe belangrijk zijn voor jou de wortels van een dansstijl? De geschiedenis is superbelangrijk

voor verschillende dansstijlen, en zeker in de hiphop-, house- en waackingwereld. Daar wordt belang gehecht aan waar iets vandaan komt. Het geeft *body* aan de stijl. Als je weet dat iets bijvoorbeeld komt uit een vorm van protest, ga je die betekenis gebruiken en nadenken hoe je dat kan uitbeelden en in een beweging stoppen. In een oude zwart-wit video van house zie je dat mensen gewoon aan het dansen zijn in de club. Het is inspirerend om daarnaar terug te gaan, en dat mogen we niet vergeten wanneer

we nu voor de spiegel in een danszaal staan. In Brussel doet house danseres Raquel Suarez haar trainingen in een zaaltje met een dj en wat lichten. Dat is net een feestje, iedereen is aan het trainen. *Back to the roots*. Als je je in de lijn van de geschiedenis plaatst, is dat een andere ervaring dan gewoon dansen of een les volgen. Zelf kan ik er de vinger niet op leggen wat mijn stijl is, maar ik weet wat ik leuk vind. Door veel op te zoeken, te onderzoeken, de ene keer deel te nemen aan een project met hedendaagse dans en dan weer met hiphop, voeg ik alles samen naar wat ik als een beweging zie. Dans is voor mij iets ‘multi’, het maakt me niet uit welke stijl. Het is net het spectrum dat ik leuk vind.

Dansspasjes kun je in boeken neerschrijven, maar immaterieel erfgoed zit vooral in de hoofden en handen van mensen, het is embodied heritage. Dansen zelf leer je vooral van elkaar. Je geeft het door met je lichaam. Het is de uitwisseling van energie en ideeën. Het is connectie en communicatie. Wat is jouw ervaring hiermee?

Via Katerina Ourda, een waacker, leerde ik freestyle kennen. Ik kwam terecht in de *underground*, in de hiphop *battle* wereld, en stopte met mijn traditionele lessen. Trainingen voor deze specifieke stijlen vind je niet in de standaard scholen, maar in zalen. Het is toen dat ik echt verliefd ben geworden op dans. Wat ik vooral meeneem uit mijn lessen zijn bepaalde tools en werkvormen, een interpretatie of opdracht. Bijvoorbeeld: voer een beweging uit in 360° of probeer deze uit op verschillende manieren. De bewegingen die ik leer, schrijf ik in een soort van handboek, soms is dat ook gewoon een woord. Dit handboek is mijn ‘rugzak’ waar mijn eigen stijl in staat. Wanneer ik zelf iets wil creëren of lesgeef, grijp ik naar deze tools als basis waarmee je iedereen en elk ander lichaam kan benaderen. Bepaalde dansers zijn heel goed in het doorgeven van die tools en hun kennis van generatie op generatie. Dat zou ook gekoesterd moeten worden en er mag meer duidelijkheid over komen. Vooral in onze *scene* is het niet tastbaar en worden de *moves*, geschiedenis en waarden mondeling of in dans doorgegeven van de ene op de andere generatie. De ene danser gaat daarbij meer pragmatisch en technisch te werk. Een andere vertrekt vanuit een woord

en is meer gericht op emotie en expressie. Bijvoorbeeld: wat komt eruit als je deze beweging en dit woord combineert? Vertrekken vanuit een verhaal werkt ook inspirerend omdat ik dan aan mijn techniek kan werken terwijl ik het verhaal uitleg in bewegingen.

Wat maakt de community van underground dansers zo speciaal? Ik hou van de cultuur en het sociale aspect ervan, wat geboren is in de clubs: samen *viben* en de *exchange* die daaruit voortkomt. Je danst met twee of drie personen. Naast de basisstappen, heb je op de dansvloer de vrijheid om alle *moves* te combineren. De gesprekken die je hebt met dansers, heb je niet met andere mensen. Omdat dans fysiek is en je elkaar aanraakt, dichtert komt, verdwijnt er een soort van grens. We zijn veel ‘knuffeliger’. (*lacht*) We zijn het gewoon om met ons lichaam en in dans te communiceren. Het is een manier van in het leven staan. Ik heb een speciale band met mensen met wie ik dans, anders dan met mijn studentenvrienden.

De levensstijl van hiphop is ook zichtbaar in de *fashion* en de kleding. Dat is ook *part of it*. Het zit in die geschiedenis: je ging naar de club en zag er goed uit. Op een *battle* is er soms ook een categorie *Best Dressed*.

Immaterieel erfgoed wordt gedragen door een gemeenschap. Waar kunnen freestyle dansers elkaar vinden, de passie delen en van elkaar leren? Zeker in Brussel is er een verbonden gemeenschap. Het is een kleine wereld die snel groeit. Platformen als Timiss, Freestyle Lab en Zinnema ondersteunen dat door evenementen te organiseren. Je kan andere dansers ontmoeten op *social events* of *battles*. Zodra je één iemand uit de *scene* kent, opent zich een netwerk, want de meesten kennen elkaar. Het ‘*unravelt*’ zich. Zo had ik dat ervaren toen ik van Hasselt naar Brussel kwam.

Om te dansen heb je enkel je lichaam en een *beat* nodig. Wanneer iemand vraagt wie er diezelfde avond wil trainen, is dat fijn als je een zaal kunt regelen, maar soms dansen mensen ook in het station. Je wil trainen en kan dat in elke ruimte doen.

Wat deze *scene* onderscheidt van die van steden in andere landen, weet ik niet goed. Dat is afhankelijk van de stijl en de grootte van

de *scene*. Ik zie bijvoorbeeld wel een contrast tussen Brussel en Parijs, waar meer de energie van een *battle scene* heerst. In Parijs zijn ze technischer, gedisciplineerd en gaan ze je *killen* met hun *moves*. De *scene* daar is ook meer *established*, groter en heeft meer dansers. Brussel is *upcoming*. Ik heb het gevoel dat dingen aan het bewegen zijn en zie dat België meer op de kaart komt.

Er bewegen er ook projecten voor jou. Waar werk je momenteel aan? Momenteel werk ik aan *La Ave*, een stuk over gender, *body* en identiteit. In samenwerking met vijf andere artiesten (drie dansers en twee muzikanten) onderzoek ik hoe gender en identiteit *multiple* kunnen zijn. En hier komt mijn studie op de universiteit van pas, omdat ik daardoor vaak een analytische insteek heb in mijn onderzoek of een mathematische manier van choreograferen heb. Het project zal een hybride versie zijn tussen een voorstelling met een duidelijke vraag en boodschap, en een ervaring. Ik wil de energie van ontmoeting en samen *viben* in de ruimte, die komt van de *underground*, samenbrengen met één boodschap waar we over kunnen praten. *Performance and clubbing*.

Dans als immaterieel erfgoed?

Immaterieel erfgoed zijn gewoontes, kennis en praktijken die we niet echt kunnen grijpen. Het zit in onze handen en onze hoofden. Of in ons hele lichaam, zoals bij dans. We geven het door van generatie op generatie en laten de praktijk mee-evolueren met de tijd. De gemeenschap draagt en deelt dit levende erfgoed. Ontdek meer dansstijlen zoals tango, dabke en Bulgaarse dansen op immaterieelerfgoed.be of voeg jouw geliefde dans toe! Ook Nina's dans kan je hier terugvinden.

Dit artikel werd geschreven door Werkplaats immaterieel erfgoed en CEMPER.

Gewoontes, praktijken en kennis in de kijker zetten, dat is waar Werkplaats immaterieel erfgoed voor gaat. Zij zijn er voor al wie rond immaterieel erfgoed in de weer is.

CEMPER is het Centrum voor Muziek- en Podiumerfgoed. Zij adviseren, ondersteunen en begeleiden iedereen die met muziek- of podiumerfgoed in aanraking komt. Ook dansers kunnen bij hen terecht.

www.immaterieelerfgoed.be
www.cemper.be

Volg Nina Muñoz op Instagram
@ @ninamunozz